

Zarządzenie nr 72

Rektora Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie

z dnia 26 września 2024 r.

w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.) w związku z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 419 z późn.zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Jednostki organizacyjne ZUT, przez które rozumie się wydział, jednostki międzywydziałowe i ogólnouczelniane oraz pion organizacyjny administracji, w których na stanowiskach pracy występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, zobowiązane są do zlecenia przeprowadzania pomiarów tych czynników, w uzgodnieniu z Inspektorem BHP.
2. Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wykonywane są przez laboratoria, które uzyskały akredytację w tym zakresie na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 215), a w przypadku ich braku badania i pomiary wykonują laboratoria określone w § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

§ 2.

1. Za realizację obowiązku, o którym mowa w § 1 ust. 1, odpowiedzialni są kierownicy jednostek organizacyjnych, przez których rozumie się dziekanów, dyrektorów i kierowników jednostek międzywydziałowych i ogólnouczelnianych oraz kierowników pionów organizacyjnych administracji.
2. Kierownicy jednostek organizacyjnych wchodzących w skład wydziału, w których stosuje się czynniki szkodliwe dla zdrowia mają obowiązek zgłoszenia faktu pracy z tymi czynnikami dziekanowi, a także są odpowiedzialni za terminowe przeprowadzanie pomiarów.
3. W przypadku rozpoczęcia lub wznowienia prac ze szkodliwymi dla zdrowia czynnikami jednostka organizacyjna zleca w uzgodnieniu z Inspektorem BHP przeprowadzenie pomiarów, określając rodzaj czynników szkodliwych dla zdrowia, które należy zmierzyć oraz miejsce wykonania pomiarów.

4. Koszty przeprowadzonych pomiarów ponosi zlecająca jednostka organizacyjna ZUT, o której mowa w § 1 ust. 1.

§ 3.

1. W przypadku występowania szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego lub pyłu, z wyjątkiem czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub substancji reprotoksycznej, badania i pomiary wykonuje się:
 - 1) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS);
 - 2) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 wartości NDS.
 - 3) w przypadku występowania szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego, dla którego została ustalona wartość najwyższego dopuszczalnego stężenia pułapowego (NDSP), wykonuje się badania i pomiary ciągłe stężenia tego czynnika za pomocą urządzeń lub z uwzględnieniem procedur spełniających wymagania określone w Polskiej Normie.
2. W przypadku występowania czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub substancji reprotoksycznej, badania i pomiary wykonuje się:
 - 1) co najmniej raz na sześć miesięcy - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub substancji reprotoksycznej powyżej 0,1 do 0,5 wartości NDS;
 - 2) co najmniej raz na trzy miesiące - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono stężenie czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub substancji reprotoksycznej powyżej 0,5 wartości NDS.
3. W przypadku narażenia na pył zawierający azbest, badania i pomiary wykonuje się:
 - 1) co najmniej raz na trzy miesiące,
 - 2) co najmniej raz na sześć miesięcy - jeżeli wyniki dwóch ostatnich badań i pomiarów nie przekroczyły 0,5 wartości NDS.
4. Badania i pomiary promieniowania optycznego nielaserowego wykonuje się, jeżeli są eksploatowane źródła tego promieniowania inne niż źródła światła służące do oświetlania pomieszczeń lub stanowisk pracy, stosowane w przeznaczonych dla nich oprawach oświetleniowych oraz w odpowiedniej odległości od ekspozowanych części ciała:
 - 1) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono poziom ekspozycji powyżej 0,4 do 0,7 wartości maksymalnej dopuszczalnej ekspozycji (MDE),

- 2) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono poziom ekspozycji powyżej 0,7 wartości MDE.
5. Badania i pomiary promieniowania laserowego wykonuje się, jeżeli eksploatowane są źródła tego promieniowania inne niż: lasery zaliczone, zgodnie z Polską Normą, do klasy 1, 1M, 2, 2M lub 3R, które pracują w warunkach określonych przez producenta urządzenia lub lasery zaliczone, zgodnie z Polską Normą, do klasy 3B lub 4, do których zostały zastosowane środki ochrony zbiorowej, pozwalające na zaklasyfikowanie urządzenia do klasy 1:
 - 1) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono poziom ekspozycji powyżej 0,4 do 0,8 wartości MDE,
 - 2) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono poziom ekspozycji powyżej 0,8 wartości MDE.
6. Badania i pomiary pól lub promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwości z zakresu 0 Hz-300 GHz wykonuje się w przypadku występowania w miejscach wykonywania pracy stref ochronnych:
 - 1) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego pomiaru stwierdzono występowanie tylko strefy pośredniej,
 - 2) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego pomiaru stwierdzono występowanie również strefy zagrożenia albo strefy zagrożenia i strefy niebezpiecznej.
7. W przypadku występowania **mikroklimatu zimnego albo gorącego** badania i pomiary wskaźników mikroklimatu wykonuje się:
 - 1) raz w roku,
 - 2) raz na dwa lata - jeżeli podczas dwóch ostatnich badań wartości wskaźników mikroklimatu nie przekraczały wartości dopuszczalnych dla 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy.
8. Badania i pomiary szkodliwego dla zdrowia **czynnika fizycznego**, występującego w postaci: hałasu, hałasu ultradźwiękowego, drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne lub drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka wykonuje się:
 - 1) co najmniej raz na dwa lata - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono natężenie czynnika powyżej 0,2 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN),
 - 2) co najmniej raz w roku - jeżeli podczas ostatniego badania i pomiaru stwierdzono natężenie czynnika powyżej 0,5 wartości NDN.

§ 4.

Badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy nie wykonuje się, jeżeli:

- 1) wyniki dwóch ostatnich badań i pomiarów szkodliwych dla zdrowia czynników chemicznych lub pyłów, o których mowa w § 3 ust. 1 wykonanych w odstępie co najmniej dwóch lat nie przekroczyły 0,1 wartości NDS,
- 2) wyniki dwóch ostatnich badań i pomiarów szkodliwych dla zdrowia czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub substancji reprotoksycznej, o których mowa w § 3 ust. 2 wykonanych w odstępie co najmniej sześciu miesięcy nie przekroczyły 0,1 wartości NDS,
- 3) podczas dwóch ostatnich badań i pomiarów promieniowania optycznego nielaserowego albo laserowego, o których mowa w § 3 ust. 4 i 5, wykonanych w odstępie dwóch lat, poziom ekspozycji nie przekraczał 0,4 wartości MDE,
- 4) podczas dwóch ostatnich badań i pomiarów pól lub promieniowania elektromagnetycznego, wykonanych w odstępie dwóch lat, nie stwierdzono występowania stref ochronnych w miejscach wykonywania pracy,
- 5) podczas dwóch ostatnich badań i pomiarów hałasu lub drgań mechanicznych, wykonanych w odstępie dwóch lat, natężenie czynnika nie przekraczało 0,2 wartości NDN.

§ 5.

Badania i pomiary chemicznych i fizycznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, o których mowa w § 3, wykonuje się każdorazowo w przypadku wprowadzenia zmian w wyposażeniu technicznym, w procesie technologicznym lub w warunkach wykonywania pracy, które mogły mieć wpływ na zmianę poziomu emisji, poziomu narażenia albo wystąpiły okoliczności, które uzasadniają ich ponowne wykonanie.

§ 6.

1. Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych do zapewnienia warunków przeprowadzania pomiarów przez laboratoria określone w § 1 ust. 2, a w szczególności umożliwienia ich przeprowadzania w ustalonych obustronnie terminach.
2. Bezpośredni przełożony pracowników wykonujących prace na stanowiskach, na których przeprowadzane są pomiary stanowiskowe, zobowiązany jest do udzielania pracownikom laboratorium przeprowadzającego pomiary informacji dotyczących rodzaju wykonywanych prac oraz czasu ich wykonywania zgodnych ze stanem faktycznym.
3. Kierownik jednostki organizacyjnej, który otrzymał protokół pomiaru zobowiązany jest do przekazania kserokopii protokołu do Inspektoratu BHP.

4. Inspektorat BHP prowadzi na bieżąco dla całej Uczelni rejestry czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy oraz karty badań i pomiarów, których wzory stanowią odpowiednio załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2023 r. poz. 419 z późn.zm.).
5. Kierownik Inspektoratu BHP zobowiązany jest do przekazywania informacji dotyczących czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy jednostkom kontroli zewnętrznej.

§ 7.

1. Bezpośredni przełożony zobowiązany jest do niezwłocznego zapoznania pracowników wykonujących prace na stanowiskach, na których przeprowadzane były badania, z wynikami tych badań. Zapoznanie z wynikami wykonanych badań pracownik potwierdza na druku według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszego zarządzenia.
2. W przypadku stwierdzenia przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia kierownik jednostki zobowiązany jest do wywieszenia protokołów badań na stanowiskach, na których były one wykonywane, w celu umożliwienia zapoznania się z nimi przez zainteresowanych pracowników, studentów i doktorantów.

§ 8.

Kierownicy jednostek organizacyjnych, w których występuje przekroczenie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń, zobowiązani są do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia występujących przekroczeń.

§ 9.

Inspektorat BHP sprawuje nadzór nad realizacją postanowień niniejszego zarządzenia.

§ 10.

Traci moc zarządzenie nr 37 Rektora ZUT z dnia 15 lipca 2013 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

§ 11.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor: Arkadiusz Terman

Załącznik

do zarządzenia nr 72 Rektora ZUT z dnia 26 września 2024 r.

WZÓR

Jednostka organizacyjna:

.....

Oświadczam, że udostępniono mi protokół z pomiaru oraz zostałem (-am) zapoznany (-a) z aktualnymi wynikami przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występującymi na moim stanowisku pracy.

Imię i nazwisko pracownika	Nazwa czynnika, dla którego przeprowadzono pomiary	Data pomiaru	Wynik pomiaru	Interpretacja wyniku	Podpis pracownika

.....

data, pieczętka i podpis kierownika jednostki